

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres ref
09/3829

Vår ref
200803676-/IK

Dato
11.5.2009

Implementering av forordning 883/2004 med gjennomføringsforordning

Vi viser til Arbeids- og velferdsdirektoratets brev 11. mars 2009.

I brevet vises det til at det skal implementeres en ny EU-forordning nr. 883/2004, mest sannsynlig fra 1. mars 2010. Det antas at dette vil medføre et betydelig merarbeid for Arbeids- og velferdsetaten, og vises blant annet til at de nye forordningene forutsetter et system for elektronisk utveksling av tryggedata mellom medlemslandene. Det etterlyses signaler fra departementet mht. gjennomføringen av de nye reglene.

Direktoratets ansvar for oppfølgingen

EØS-avtalen er en dynamisk avtale hvor rettsutviklingen skjer både gjennom vedtakelse av nye rettsakter og rettspraksis. Det påhviler begge forvaltningsnivåer (departement og direktorat) et selvstendig ansvar for å følge rettstilstanden. Norske myndigheter og institusjoner må følge opp forpliktende vedtak i Den administrative kommisjon og EØS-komiteen på samme måte som myndigheter og institusjoner ellers i medlemsstatene. En må derfor følge med i utviklingen av regelverket gjennom de organer hvor en er representert.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har vært representert på alle møter og i alle fora der departementet har deltatt og overgangen til nye forordninger har vært tatt opp. I tillegg har direktoratet deltatt i egne møter som gjelder de administrative tilpasningene. Dette gjelder så vel internasjonalt som nasjonalt. Direktoratet bør derfor ha all informasjon som er nødvendig for en forsvarlig planlagt og gjennomført overgang til de nye

forordningene. Formålet med deltakelse fra direktoratet i samarbeidsorganene i EØS og i spesialutvalget for trygd, der EØS-notatene blir behandlet, er nettopp at endringsspørsmål skal kunne fanges opp og forberedes praktisk på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Vi kan på denne bakgrunn ikke se at det er et generelt behov for signaler fra departementet i relasjon til overgangen til nye forordninger som grunnlag for trygdesamarbeidet i EØS-området. En annen sak er at det i overgangsfasen kan oppstå spørsmål som på grunn av tidspress mv. ikke tas opp i de vanlige samarbeidsorganene. Det vil da selvsagt påhvile departementet å holde direktoratet løpende orientert om slike forhold. Departementet vil også bistå med avklaring av tvil og uklarheter når det gjelder tolkningen av de nye forordningene.

I denne forbindelse nevnes til slutt at reforhandlingen av EØS-avtalens Vedlegg VI om koordinering av trygdeytelser, vil skje med den samme oppgavefordeling mellom departementet og direktoratet som ved tidligere forhandlinger, dvs. at departementet har hovedansvaret for tilpasningene til forordning nr. 883/2004 og Arbeids- og velferdsdirektoratet for tilpasningene til gjennomføringsforordningen, med unntak av vedlegg III som HOD/Helsedirektoratet/HELFO må ta seg av.

Ressursbehov

De nye forordningene vil i alt vesentlig *ikke* medføre vesentlige materielle regelendringer (verken når det gjelder stønads- eller lovvalgsregler), og følgelig heller ikke endringer i trygdens utgifter. I EØS-rammenotatet om saken er det lagt til grunn at omleggingen ikke vil medføre vesentlige merkostnader. Dette har vært konklusjonen siden forordningen ble vedtatt i 2004, og denne konklusjonen sluttet daværende Rikstrygdeverket seg til.

Utvidelse av personkretsen til ikke-yrkesaktive medlemmer av trygdeordninger er den viktigste materielle endringen i de nye forordningene. Dette vil kunne føre til et noe økt saksantall, men neppe merarbeid av betydning. Som følge av de bostedsbaserte ordningene i Norden er norske trygdeorganer vant med å forholde seg til denne kategorien medlemmer.

På enkelte punkter ventes de nye forordningene å gi administrative gevinster. Det tas blant annet sikte på en forenkling av lovvalgsreglene, for eksempel reglene om utsending, og en styrking av hovedprinsippet om trygd i arbeidslandet. Hovedformålet med overgang til elektronisk datautveksling er raskere og billigere saksgang, og det ventes at man vil spare store beløp på frimerker, brevpapir, konvolutter osv. Vi kan imidlertid se at de nye forordningene vil medføre en del merarbeid knyttet til endring av rundskriv og blanketter og til opplæring.

Ettersom de nye forordningene forutsetter elektronisk utveksling av tryggedata, må Arbeids- og velferdsetaten legge til rette for at det blir mulig for etatens datasystem å sende og motta denne typen opplysninger. En viktig oppgave er etableringen av institusjonsdatabasen som er omhandlet i gjennomføringsforordningens vedlegg IV, den sentrale EESSI-databanken i EU. Det skal der legges inn opplysninger om etatens organer med identifikasjonskode, organenes funksjoner i forbindelse med de ulike stønadstyper og kontaktpunkter med adresser. I direktoratets brev heter det at overgangen til elektronisk meldingsutveksling forutsetter et meget omfattende systemutviklingsarbeid, og at det straks må settes i gang et tilsvarende planleggings- og utviklingsarbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet reiser spørsmål om midler til å etablere et register i forbindelse med de nye forordningene, jf. direktoratets budsjettforslag knyttet til etablering av medlemskapsregister for folketrygden på 110 mill. kroner. Det vises her blant annet til at etaten fra 2010 vil bli pålagt å kunne utveksle alle E-blankettene elektronisk med andre EU/EØS-land i løpet av en overgangsperiode på 2 år. Vi antar at dette innspillet også vil dekke eventuelle tilpasninger til EESSI-utvekslingen.

Vi kan ikke se at mulighetene for et visst tidsintervall mellom ikrafttreddelsen av forordningene i EU og i EØS vil føre til vesentlig merarbeid. Det er enighet om at det bør gå minst mulig tid mellom ikrafttreddelsen av forordningene i EU og innlemmelsen i EØS-avtalen. Det forhold at de aller fleste materielle bestemmelsene er identiske, vil bidra til å gjøre overgangen lettere og mindre dramatisk. Også EU-landene vil i visse tilfeller fortsatt måtte anvende 1408/71. Ifølge artikkel 90 i 883/2004 gjelder dette reglene for tredjelandsborgere og generelt i forhold til Grønland og Sveits.

Avslutningsvis bemerkes at arbeidet med EØS-avtalen er en løpende oppgave for medlemslandene og deres institusjoner, inkludert den nødvendige oppfølging på det datatekniske området, herunder etablering og oppdatering av institusjonsdatabasen som omhandlet i gjennomføringsforordningens vedlegg IV. I Norge vil ansvaret påhvile Arbeids- og velferdsdirektoratet. Ressursbehov og allokering av driftsmidler må man følgelig ta hensyn til i den alminnelige årlige driftsbudsjettering.

Det bes om at direktoratet redegjør for plan, herunder kostnadsoverslag knyttet til implementering av EU-forordning 883/2004, inklusive nødvendige IKT-løsninger som må utvikles for å oppfylle forordningen isolert sett. Det bes om **svaret innen 1.6.2009.**

Med hilsen

Ulf Pedersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Dagfinn J. Hansen
avdelingsdirektør